

Handläggare
Magnus Lindqvist
Telefon: 508 28 937**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2016-06-14 p.14

Trafikbuller och planering del V

Anmälan av rapport

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna anmälan av rapporten.
2. Översända rapporten för kännedom till stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, Naturvårdsverket och Boverket.

Gunnar Söderholm
FörvaltningschefGustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

År 1999 inleddes ett arbete under namnet Trafikbuller och planering av bl.a. miljöförvaltningen och länsstyrelsen. Denna femte och avslutande rapport, om exponering och upplevelse av trafikbuller i nybyggda bostäder, har avgränsats till ett mindre urval objekt som bedömts särskilt intressanta.

Enkäter har skickats till boende i sex stycken relativt nybyggda bostadsobjekt i Stockholms innerstad omfattande 690 lägenheter. Syftet med enkätutskicken är att undersöka störningsupplevelsen och effekter av olika utformningar som genomförts för att begränsa ljudutbredningen. Materialet består även av beräkningar, ljudnivåmätningar, granskning av planhandlingar och observationer på plats. Utöver trafikbuller ingår även buller från andra förekommande källor inom fastigheten.

Resultaten i Trafikbuller och Planering V överensstämmer med tidigare undersökningar i rapportserien, som visar att det går att bygga bra bostäder i trafiknära lägen, förutsatt att en väl genomtänkt planering och utformning genomförs. Störningen är inte

kopplad till enbart en faktor utan en kombination av faktorer. Vissa av dessa ökar, medan andra minskar, den upplevda bullerstörningen.

Bullerstörningen är lägst i objektet Loka Brunn, som har en sluten gård och innehåller även i övrigt flera faktorer som minskar störningen. Dessa är mycket låga trafikbullernivåer inomhus, på gårdssidan och på uteplatser, trafikbuller från främst ett håll och genomtänkta lägenhetsplanlösningar. Övriga objekt har mer eller mindre brister i någon eller några av dessa faktorer.

Bakgrund

Projektet Trafikbuller och planering påbörjades för femton år sedan av miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och länsstyrelsen. Huvudsyftet med de fem publicerade rapporterna har varit att beskriva hur bostäder kan utformas för att åstadkomma goda ljudmiljöer i trafiknära, bullerutsatta lägen. Tillvägagångssättet har varit att studera bullerexponerade bostäder med avseende på utformning, ljudnivåer och enkätundersökningar till boende. Genom granskning av planhandlingar, observationer på plats, ljudmätningar, beräkningar och enkäter till boende erhålls kunskap om vilka parametrar som har betydelse för störningsupplevelsen hos de boende. Arbetet är även en uppföljning av genomförandet och en samlad kunskapsuppbyggnad med beskrivning av exempel på utformning.

Arbetet inom projektet Trafikbuller och planering har utvecklats stegvis och de första tre rapporterna redovisades för miljö- och hälsoskyddsnämnden 2000-04-04, 2004-03-02 samt 2007-03-22. Rapporten Trafikbuller och planering IV, som publicerades hösten 2012 (MHN 2012-11-20 p.21), är den mest omfattande och ska ses som huvudrapport i serien. Redovisningen bestod av ett omfattande underlag med mer än 3000 enkäter till boende i 57 bostadsobjekt i Stockholm och Uppsala län.

Därefter har flera nya bostäder i trafiknära lägen byggts där intressanta lösningar valts för att begränsa exponeringen. Projektgruppen, bestående av miljöförvaltningen, länsstyrelsen och konsultföretaget AH Akustik, valde att gå vidare med ytterligare en studie innehållande ett begränsat antal bostadsobjekt.

I undersökningen ingår sex objekt med cirka 700 lägenheter. Några av objekten har genomförts med förhöjd ljudisolering (Ljudklass A), andra är byggda i mycket bullerexponerade miljöer eller är

exponerade för buller från flera håll. Den boendeenkät som tidigare använts har kompletterats med en fråga om bullerstörning vid den gemensamma gården/uteplatsen. Enkätstudien och slutsatser från resultaten redovisas och diskuteras utförligt i rapporten.

Projektet har i huvudsak finansierats med medel från Sveriges Kommuner och Landsting samt från Svenska Byggbranchens Utvecklingsfond, SBUF. Projektgruppens insats utgörs främst av arbetstid som avsätts i projektet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Behov av att bygga bostäder i centralt belägna och trafiknära lägen ökar och trafikbullerfrågorna får därmed en allt större betydelse vid bedömningar om bostadsprojekt kan genomföras med god miljö för de boende. Under föregående år infördes flera regeländringar vid byggande av bostäder som exponeras för trafikbuller. Plan- och bygglagen och miljöbalken har samordnats och regeringen har beslutat om en förordning (2016:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader. Förändringarna har tillkommit under genomförandet av projektet Trafikbuller och planering och det arbete som bedrivits inom projektet har tagits tillvara och utgjort ett viktigt underlag vid utformningen av de regler som nu gäller nationellt. Arbetsgruppen har även som ambition att återkomma med beskrivningar av hur bostäder kan utformas i enlighet med de nya reglerna.

Exponering för trafikbuller kan innebära flera effekter på hälsan. Hypotesen bakom Trafikbuller och planering är att det inte är möjligt att direkt överföra den forskning och kunskap om bullerstörning vid äldre bostadsbebyggelse, till de förhållanden som råder vid nybyggda bostäder. Även vid höga ljudnivåer på den trafikutsatta sidan kan en väl genomtänkt utformning av bebyggelsen resultera i att störningen begränsas. Det bör även medföra att andra effekter som psykosociala och fysiologiska effekter eller sömnpåverkan begränsas.

Resultatet visar att i genomsnitt 8 procent av de svarande är mycket störda av trafikbuller. Med mycket störda avses de som i enkäten svarat att de är ”mycket störda” och ”oerhört mycket störda”. Om även den tredje kategorin, ”störs ganska mycket”, räknas in blir resultatet 18 procent störda. Skillnaden i störning mellan bostadsobjekten är stor, från ingen mycket störd till 13 procent mycket störda. Om även kategorin ”Ganska mycket störda” tas med

är skillnaderna ännu större, från 2 till 34 procent. Om dessa siffror jämförs med svaren i Trafikbuller och Planering IV från objekten inom Stockholms innerstad, framgår att andelen mycket störda överensstämmer väl mellan de båda undersökningarna.

Objekt	Andel störda i bostaden av vägtrafikbuller	
	Mycket störda	Ganska och mycket störda
Förtjusningen	9 %	14 %
Glädjen	10 %	23 %
Loka Brunn	2 %	8 %
Lusten	2 %	8 %
Rackarbergen	5 %	23 %
Snöflingan	15 %	33 %

Slutsatserna från denna avslutande studie kan sammanfattas i följande punkter.

- Resultaten i Trafikbuller och Planering V överensstämmer med tidigare undersökningar inom projektet.
- Av de sex studerade objekten är bullerstörningen lägst i kv. Loka Brunn. Objektet har en sluten gård och innehåller även i övrigt flertalet av de faktorer som minskar störningen. Dessa är mycket låga trafikbullernivåer inomhus, på gårdssidan och på uteplatser, trafikbuller från främst ett håll och genomtänkta lägenhetsplanlösningar. Övriga objekt har mer eller mindre brister i någon eller några av dessa faktorer. I objektet med högst störning, Kv. Snöflingan som har en öppen gård, är trafikbullernivåerna inomhus, på gårdssidan samt på uteplatserna högre än i Lokal Brunn. Vidare exponeras objektet av trafikbuller från flera håll.
- Låga trafikbullernivåer inomhus är den enskilt viktigaste faktorn för att minska störningen.
- I enskilda objekt förekommer andra bullerstörningar som är påtagliga, exempelvis hissar, ventilation och grannar.
- Den kunskapsuppbyggnad som arbetet utgör, har inneburit ökad insikt om vikten av att planera och bygga med hänsyn till trafikbullret, resulterat i bättre bostäder och inverkan på beslutade nationella regler.

Det är viktigt att poängtera att förutsättningen att åstadkomma bra boendemiljöer i trafiknära lägen är en väl genomtänkt planering och

utformning av bebyggelsen. Genom att beakta några grundläggande faktorer som tillgång till ljuddämpad sida, fullgod fasadisolering och planlösningar som tar hänsyn till bullersituationen, kan dessa kompensera för höga ljudnivåer på trafiksidan. Genom att förstärka de positiva faktorerna och så långt möjligt minimera de negativa är det möjligt att erhålla ett bra slutresultat. Särskilt viktigt för att åstadkomma bra boendemiljöer är att säkerställa låga bullernivåer inomhus.

Det går att bygga bra bostäder även i bullerutsatta miljöer, om en väl genomtänkt planering och utformning genomförs. Störningen är inte kopplad till en enskild faktor utan en helhet där vissa faktorer ökar, medan andra minskar, bullerstörningen.

Bilaga

Trafikbuller och planering V, rapport juni 2016